Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 43. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го БЕРЕЗНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 6, 1981 No. 43. VOL. LXXXVIII.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ДЕЛЕҐАТ П'ЯТНУЄ ПЕРФІДІЮ В ОН

Женева, Швайцарія. — Тут на нарадах Комісії прав людини при ОН вперше виступив новий делеґат ЗСА, науковець і журналіст, Майкел Новак, гостро засуджуючи дволичність Москви і цілого ряду делеґатів, які підтримують її позиції.

Вже від років делеґації Совєтського Союзу і інших сателітів використовують трибуну ОН для своєї пропаґанди. Змістом цієї пропаґанди є напади на ЗСА та на їхніх союзників, на Ізраїль та на інші країни світу. Комісія прав людини має за завдання обороняти ті права без огляду на расу, клясу релігію, державну приналежність тощо. В дійсності діється якраз навпаки. Совєтські делеґати бачать порушення тих прав тільки у країнах вільного світу, а особливу увагу присвячують вони Ізраїлеві. Совєтські делеґати навіть словом не згадають страшних жертв жидівського голокосту, очевидно „не знають нічого" про мільйони людей, замордованих і замучених у совєтських тюрмах та таборах. За Москвою тягнуться різні інші країни на чолі з арабами.

На останніх нарадах Комісії прав людини при ОН почалися знов такі випадки. Їх перервав американський делеґат М. Новак, який пригадав делеґатам, що вони мусять пам'ятати „про мільйони жертв голокосту."

„Наша теперішня праця виростає з їхнього перерваного життя; Декларація прав людини є пам'ятником для них. Яким шоком було для мене почути в цьому приміщенні так багато ненависти, стільки брехні, такий брудний расизм, такий нікчемний антисемітизм — і це все в ім'я священних людських прав."

Новак заторкнув також ширші справи. Він вказав на величезні зусилля Єгипту, його президента і його уряду добитися миру зі своїми сусідами і негідну поведінку тих, що намагаються пешкодити цьому великому й шляхетному ділу. Ця виразна й рішуча постава нових репрезентантів американського Уряду викликала позитивний відгук і признання серед американських союзників, а противникам, як подають засоби масової інформації, вказала, що минув час для лайок і пропаґанди, а прийшла пора ставитися ділово до наспілих проблем і розв'язувати їх.

УРЯД Р. РЕҐЕНА ВИМАГАЄ ЗБІЛЬШЕННЯ ОБОРОННОГО БЮДЖЕТУ

Вашінгтон. — Секретар оборони Каспар Вайнберґер виступив перед Сенатом ЗСА і з'ясував потреби та пляни оборони ЗСА в існуючій критичній ситуації. На його думку, яку він підтримував переконливими даними, ЗСА мусять значно збільшити видатки на оборону, щоб спинити дальше поглиблювання світової кризи та протиставитися агресивним намірам Москви.

„Важне, щоб американський нарід усвідомив собі конечність дозброєння ЗСА Це не є однорічна програма. Наш бюджет не задоволяє наших стратеґічних потреб. Він обмежує наші можливости зустріти з успіхом загрози нашим інтересам в часі кризи. Наслідком того змаліло довір'я до ЗСА серед наших партнерів зі західнього аліянсу та взагалі. Совєтські почини, не спинювані в останніх роках Америкою, довели до їхніх великих успіхів та створили загальне переконання, що Совєтський Союз і його сателіти можуть діяти безкарно. Наш спад з позиції виразної стратеґічної переваги до теперішньої загрозливої ситуації ішов впарі з нашими настирливими зусиллями взяти під контролю зброєння шляхом переговорів і домовлень з СССР. Рідко в історії ми або будь-яка інша нація змагала до такої шляхетної цілі, ризикувала так багато, а осягнула так мало. Ми й надалі не закидаємо надій на контролю зброєнь, але ми визбуваємося неоправданих ілюзій. Ми мусимо попрацювати важко, щоб добитися реальної розв'язки обмеження зброєнь."

Тою реальною розв'язкою, як неодноразово підкреслював секретар оборони та інші члени кабінету президента Роналда Реґена, а найвиразніше він самий, є таке дозброєння ЗСА яке показало б Москві недоцільність її зброєневих перегонів і дальшу нереальність її імперіялістичних намірів.

Вашінґтон вимагає перегляду проєкту морської конвенції

Вашінгтон. — Морська конференція, головною частиною якої було узгіднення проблем зв'язаних з експлуатацією багатства морського дна, починає свою 10-ту сесію в понеділок, 9-го березня в Ню Йорку. Конференція та триває довгі роки, бо більшість її учасників домагалася великих прав в експлуатації морського дна, хоч засобів для тієї експлуатації вона не має, ані не збирається їх придбати.

Досі єдина індустрія ЗСА такі технічні споруди побудувала. Враховуючи цей стан, американський Уряд доручив своїм делегатам на ту конференцію подбати, щоб переговори на теперішній сесії конференції не закінчилися, аж доки американський Уряд не перегляне дотеперішніх устійнень. Стверджено існування серйозних проблем і вони мусять бути основно розглянені."

Довготривалі і коштовні досліди морського дна виявили, що на великих глибинах та під тонкою поволокою землі й осадів знаходяться різні цінні метали у великій скількости. Дістатися до них, видобути з морського дна та доставити на суходіл важке, складне й коштовне завдання. Від довгих років американський промисл розв'язував ті проблеми й остаточно створив техніку для її розв'язки. Господарсько відсталі країни обстоювали, що морське дно належить і до них і вони мусять партиципувати в здобутках з нього, хоч ніяких капіталів ані праці в це вони не внесли, ані не збираються внести.

Уряд президента Джіммі Картера пішов на далекойдучі уступки, щоб задоволити вимоги господарсько відсталих народів, не зважаючи на спротив американських господарських кіл, та на вимоги безпеки, що їх висовували військові й інші чинники, що за ті справи відповідають. Одначе й ті уступки не задоволяли вимог різних делеґацій. Були надії, що, не зважаючи на дальші великі розходження, 10-та сесія доведе до взаємних уступок і остаточних устійнень і таким чином можна буде осінню цього року підписати загальну морську конвенцію. Конечність перестудіювати й переглянути дотеперішні узгіднення та їхні наслідки знов відсунуть закінчення тієї довгої конференції.

ОКСАНУ МЕШКО ЗАСУДИЛИ НА 5 РОКІВ ЗАСЛАННЯ

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УҐВР). — У днях 5-го і 6-го січня ц.р. у Києві відбувся суд над Оксаною Мешко, у висліді якого її засудили за статтею 62 КК УССР („антирадянська агітація і пропаганда") на 6 місяців ув'язнення і 5 років заслання. Після суду її під конвоєм забрали на заслання. Місце заслання невідоме.

Оксані Мешко 30-го січня сповнилося 76 років. Вона вчилася на Дніпропетровську університеті, з якого її виключили під час сталінських чисток. Від 1947 до 1956 року вона перебувала в концтаборі. В 1956 році її реабілітували. Доки не вийшла на пенсію працювала в „Укоопспілці". Її чоловік Федір Сергієнко помер від туберкульози. Старший син Євген трагічно загинув у юнацькому віці під час евакуації. Молодшого Олександра вперше ув'язнено в 1966 році. Вдруге в 1972 році його засудили на 7 років ув'язнення і 3 роки заслання. Тепер він перебуває на засланні в Хабаровському краї.

Оксана Мешко

Оксана Яківна Мешко активно виступала в обороні свого сина, а з листопада 1976 року, коли засновано Українську Гельсінкську групу, стала активним її членом. Після арештів Миколи Руденка, Олекси Бердника та інших, виконувала обов'язки голови Групи.

У 1980 році Оксану Мешко двічі запроторювали на примусове „лікування" до психіятричної лікарні, а від листопада м.р. вона перебувала в слідчому ізоляторі КҐБ.

Появився новий збірник українського самвидаву

Мюнхен, Західня Німеччина. — Минулого року, тут із серії Зошитів українського самвидаву, що його видала „Сучасність", надруковано 312-сторінковий збірник, із 29-ма фотографіями Випуск I п. з. „Погром в Україні."

У збірнику, де надруковано найважливіші матеріяли про таких супровідних діячів українського правозахисного руху, як: Василь Стус, Вячеслав Чорновіл, Іван Світличний, Олександер Сергієнко, Василь Лісовий, Євген Пронюк, Борис Ковгар, о. Василь Романюк, Михайло Осадчий, Іван Гель, Ігор Калинець, Ніна Строката-Караванська, Стефанія Шабатура та Надія Світлична, — знаходиться супровідна стаття Романа Купчинського, який і упорядкував матеріяли до цієї книжки. Обкладинка — роботи Ірини Івахів.

До збірки, яка може служити підручною книгою для вивчення найновішої історії українського народу, його боротьби за національне, політичне і соціяльне визволення, — входять тексти вироків, протестних заяв, петицій та статтей переслідуваних за їхнє переконання патріотів.

Цю книжку можна набути в українських книгарнях і в представника „Сучасности" Ніни Ільницької, 254 Вест 31 вулиця, Ню Йорк, Н. Й. 10001.

ЗСА ЗМІЦНЯТЬ МОРСЬКУ ФЛЬОТУ

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен вислав Конґресові до затвердження і до призначення фінансів на широку розбудову американських збройних морських сил. В той час як ЗСА продовж останніх десятиріч пристосували свою воєнну фльоту до обмежених мирних завдань, Совєтський Союз розбудував свою до тої міри, що вона тепер загрожує світовим морям і стала могутнім засобом у переводженні в життя його імперіялістичних плянів. Президент рішив і на тому відтинку спинити совєтську загрозу.

Секретар Департаменту морської фльоти Джон Леман відбув зустріч з представниками преси й докладніше пояснив запропоновані Президентом пляни, які зовсім відбігають від „морської стратеґії адміністрації президента Картера", — ствердив він. Ідеться про створення 15-ох бойових морських з'єднань, в склад яких увійдуть відновлені кораблі, що тепер є у відставці та новозбудовані, які є в підготові. Президент пропонує, щоб Конґрес виділив фонди на побудову додаткових однієї авіоматки з атомовим погоном кляси Німіца, одного бойового кружляка, двох фреґат та одного підводного човна.

Частина фондів на відновлення відставлених кораблів та на побудову нових повинна прийти з тих додаткових 33 більйонів долярів, що їх уже зажадав Президент від Конґресу, а частина прийде з інших фондів. Назагал обчислюють, що морська воєнна фльота отримає 38 відсотків військового бюджету на розбудову, армія отримає 29 відсотків, а рештою поділяться летунство й інші ділянки. Секретар Леман поінформував, що згідно з теперішніми плянами воєнна морська фльота мусить зрости з 456 бойових кораблів до 600, а число окремих бойових морських з'єднань з існуючих 12 до 15.

Так само передбачене дозброєння тих кораблів, які є тепер у службі. Розбудова морської фльоти піде під двома кутами: самостійних морських операцій та допоміжних функцій для висадок морської піхоти. Секретар Леман підкреслив, що ЗСА не зв'язані ніякими обмеженнями у відношенні до СССР на відтинку розбудови своєї морської фльоти й тому вони доведуть її силу до такої висоти, яка потрібна, щоб протиставитися совєтській морській фльоті та виконати всі ті стратеґічні й тактичні завдання, для яких вона буде покликана. Морська фльота мусить бути в стані виконати завдання „на совєтських територіяльних водах і в глибині їхньої суші при помочі далекобійних ракет".

У світі

НАМАГАННЯ ДОПРОВАДИТИ в Ель Сальвадорі до такої розв'язки внутрішнього конфлікту, яка уможливила б всім силам взяти участь у керуванні країною та її відбудовою, прибирають на силі. З обидвох сторін є бажання такої розв'язки, одначе теперішній уряд настоює на тому, щоб комуністи, які є інструментом Москви і Куби, були відсторонені. Покищо більшість опозиції, яка веде збройну боротьбу проти уряду при помочі партизан, обстоює, що комуністи мусять бути включені в неї. Президент Ель Сальвадору Хозе Наполеон Дуарте плянує піти назустріч тим силам, які в нутрі Сальвадору і за кордоном шукають компромісу. В тій цілі він плянує поїздку до Західньої Німеччини, щоб відбути розмови з керівництвом німецьких соціялістів, які поважно заанґажувалися в посередництво між обидвома таборами в Ель Сальвадорі. Президент Дуарте є головою християнських демократів в Ель Сальвадорі і він плянує відбути також розмови з керівництвом німецької християнсько-демократичної опозиції.

ВІЙСЬКОВІ КОЛА КНР роблять заходи для зміцнення китайських збройних сил у декількох напрямах. Вони хотять модернізувати військо і підвищити кваліфікації командного складу, а з другого боку — зміцнити пов'язаність збройних сил із народом і їхню лояльність у відношенні до існуючої системи. Дотепер новобранці китайських збройних сил не складали присяги, вступивши у військову службу. Тепер командування впроваджує обов'язкове складання такої присяги. В присязі буде підкреслено службу народові і „його державі" та оборону існуючого ладу. Цей останній момент має бути інструментом для ослаблювання впливів тих елементів в армії, які не погоджуються з теперішньою політичною лінією і програмою КПК та державного керівництва.

ДО ТЕГРАНУ ПРИБУВ голова Палестинської Визвольної Організації Ясир Арафат. Ціль його приїзду — посередництво в збройному конфлікті між Іраном і Іраком. Арафат є популярною особою серед привладних мусулманських кіл, не зважаючи на його просовєтську поставу й підпорядкування Москві та її політиці. Це, одначе, зовсім не впливає на політику теперішнього іранського режиму, для нього найважливішим є протиамериканська і протиізраїльська постава. У зв'язку з побутом Арафата в Теграні поглибилися розходження між керівниками Ірану, бо одні підтримують місію Арафата й шукають шляхів до перемир'я, інші це категорично засуджують.

НА ЛЕТОВИЩІ В КАБУЛІ група терористів захопила пакістанський літак з 130 пасажирами й 11-ма особами обслуги. Терористи домагаються, щоб їх відставлено до Ісламабаду в Пакістані. Урядові чинники Афганістану не погоджуються задоволити вимоги терористів і вимагають від них, щоб ті піддалися. Терористи погрожують зірванням літака, вбивством пасажирів тощо, але це не робить ніякого враження на уряд Афганістану, ані на його совєтських протекторів. Афганські офіційні чинники готові вести переговори тільки у справі звільнення терористами пасажирів і залоги. Бачивши безвиглядність ситуації, терористи погоджуються звільнити жінок і дітей, а за це вимагають тільки відповідної декларації урядових чинників. Два дні терористи вже мають літак під своєю контролею і, згідно з обсерваціями закордонних репортерів, які прибувають на летовище в Кабулі, їхня рішучість слабне, як і їхні оборонні заходи.

В ГАЙДЕЛЬБЕРҐУ, Західня Німеччина, два бандити схопили п'ятьох керівників одного з місцевих банків разом із їхніми родинами і при їхній вимушеній помочі стероризували працівників банку та пограбували 1,37 мільйона долярів. Завдяки дуже складним маневрам бандити наперед випустили урядників, яких вони тримали закладниками, а тоді їх жінок, накінець дітей, а самі втекли. Заалярмована поліцію не змогла перешкодити їм в утечі. Одначе погоня за бандитами приняла такі широкі розміри, що загально числяться з їхнім недалеким арештом. Поліційні чинники підкреслюють, що як у випадку нападів, організованих політичними терористами з групи Бадер-Майнгоффа, так і тепер напад вирізняється особливою прецизністю пляну та досконалим, безпомилковим переведенням наміченого.

В Англії повстає нова соціялістична партія

Лондон, Англія. — Радикальний зворот до ліва в англійській Лейбор партії викликав передбачувані наслідки: 12 членів парляменту з Лейбор партії покинули її і проголосили намір створити нову соціялістичну партію. Крім членів парляменту, які виступили з партії, чимале число інших також покинуло її. Публічна опінія, а навіть значна частина Лейбер Партії, висловилися з признанням і схвалили поступування тих, що виступили.

Вже від довшого часу Лейбор партія скочувалася на ліво. Цей процес посилився після виборів до парляменту, яких та партія боляче програла. На переломі 1980-81 років партійні конференції змінили основно не лише особистий керівний склад партії, передавши його в руки лівих, але також статути й норми. На базі нових приписів ліві елементи забезпечили собі тривале керування партією. Нова плятформа партії передбачує у випадку перемоги в майбутніх виборах і перебрання нею уряду поширену соціялізацію приватних підприємств, вихід з Европейського спільного ринку, однобічне роззброєння тощо. Така політична програма викликала схвилювання й обурення серед англійських виборців. Вихідці з Лейбор партії закладають нову, щоб продовжувати традицію англійського соціялізму й добиватися таких реформ, які будуть своєчасні й корисні для населення. Вони відкидають радикальні реформи з доктринерських міркувань.

Основний хребет нової партії, її організаційні рами й основні статути повинні бути готові до 19-го квітня ц.р. Майкел Фут, теперішній лівий лідер Лейбор партії, висловив думку, що вихідці з неї повинні зложити парляментарні мандати, які вони отримали з рамени партії. Вихідці заявили, що вони зберігають плятформу, на якій стояла в часі виборів партія, і на якій вони виграли, а теперішній провід від тієї плятформи, від традицій партії і її основних принципів відійшов і їх більше не репрезентує.

В Америці

В АМЕРИЦІ кожні 32 секунди здійснюється крадіж десь якогось авта. Велику кількість цих крадіжок можна б виелімінувати, якщо б власники замикали авта і брали свій ключ до кишені. Крайове бюро автомобільних крадіжок подає, що так було б збережене одно авто з п'яти. Інші запобіжні заходи: паркувати авто треба тільки в добре освітлених місцях; обернути треба передні колеса дуже під гострим кутом направо або наліво, щоб не легко було дане авто тягнути на ланцюзі; треба замикати щільно всі вікна; заховати всі пакунки, які можуть приваблювати злодія: радіо, магнітофонні апарати, навіть магнітофонні касетки з музикою, та інше. Добре також взяти до уваги інсталяцію приладів проти крадіжки: алярму, замків для всіх частин авта, що відчиняються, для мотору, гамульців і ключа для стартування мотору.

У ВАКАЦІЙНІЙ РЕЗИДЕНЦІЇ президента Роналда Реґена у Кемп Дейвиді, буде знову відновлена стежка для верхової їзди, яку любить і Перша Лейді країни і президент Реґен. Цю дорогу, яка там була колись, за президентури Ричарда Ніксона залили асфальтом, бо він волів їздити на ґольфовому моторовому візку, — подає „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 9-го березня.

АДМІНІСТРАЦІЯ РОНАЛДА РЕҐЕНА незабаром оголосить драматичну зміну торговельної політики відносно країн т. зв. третього світу. Коли Джіммі Картер майже зовсім припинив продаж зброї країнам „третього світу", то Реґен збирається її повністю відновити, якщо цей продаж буде в інтересах ЗСА.

БІЛИЙ ДІМ дав до зрозуміння провідникам демократичної меншости в Сенаті і більшости в Палаті Репрезентантів, а зокрема поіменно сенаторові Робертові Бирдові і спікерові Тіп О'Нілові, що вони, у випадку неприйняття чи відложення економічного пляну президента Роналда Реґена, можуть зустрітися із закидами обструкціонізму. Речники Білого Дому звертають також увагу, що це їх може коштувати місця в Конґресі під час виборів в 1982 році, якщо вони активно заанґажуються в боротьбу проти економічного пляну, метою якого, на думку республіканщців, є оздоровити американську економію і зупинити інфляцію. „Якщо ми спільними силами не зупинимо інфляції і не піднесемо вартости доляра, нащо надіються також закордонні країни, то ми усі програємо", — заявили речники теперішнього Уряду.

У ВАШІНҐТОНІ ВШАНУЮТЬ Т.ШЕВЧЕНКА

Вашінгтон.(тц). — Як і кожнорічно від часу здвигнення пам'ятника Тарасові Шевченкові, так і цього року стараннями Відділу УККА у Вашінґтоні та в співпраці з іншими організаціями, а зокрема школою українознавства ім. Тараса Шевченка, у суботу, 7-го березня, в 1-ій год. пополудні, тут біля пам'ятника поета відзначать роковини з дня його народження і смерти.

У програмі: молитви священиків — о.прот. П.Будного з Української Автокефальної Православної Церкви та о.Т.Лончини з Української Католицької Церкви святочна промова д-ра Олександра Лужницького; читання творів Тараса Шевченка учнями Школи Українознавства. Завершать урочистість представники українських організацій, поклавши спільний вінок квітів біля пам'ятника.

Р. РУДНИЦЬКИЙ ВІДБУВАЄ ТУРНЕ

Янгставн, Огайо. — Міжнародновідомий піяніст-віртуоз Роман Рудницький відбуде при кінці березня його вже 19-те концертове турне по Европі, в яке входитимуть виступи в Англії й Ірляндії.

Головний виступ буде 26-го березня, коли Роман Рудницький виступить як соліст із „BBS Northern Symphony" в англійському місті Манчестері. Він зарекордує з цією оркестрою рідко виконувану „Концертову Фантазію ґ-дур" П. Чайковського. Цей запис пізніше передаватиме радіо „Бі-Бі-Сі" в Британії.

У турне Р. Рудницький також зарекордує сольо-програми для радіо „Бі-Бі-Сі" в Лондоні і для радіо в Дубліні, Ірляндія.

Перед виїздом у турне піяніст матиме концерт у понеділок, 9-го березня, в місті Олін, Ню Йорк, а пізніше „Концертову фантазію" Чайковського виконає Рудницький 25-го квітня, як соліст з „Garden State Philarmonic Symphony" в Томс Рівер, Н. Дж.

Ентузіясти СТ „Україна" інформують про 70-річчя його відзначувань

Джерзі Сити, Н. Дж. (Л.К.). — У п'ятницю, 27-го лютого ц.р., тут до приміщень Головної Канцелярії УНСоюзу та В-ва „Свободи" завітали члени Ділового комітету для відзначування 70-річчя заснування Спортового Товариства „Україна" — його голова Роман Савчак та члени: Іван Щупаківський, Олег Лисяк і Петро Тарнавський, водночас — голова Окружного комітету Відділів УНСоюзу, повідомивши про заплянування у зв'язку з відзначенням цих роковин.

УСО „Тризуб" погодилося бути господарем спортових імпрез, пов'язаних з відзначуванням.

У розмові з редакторами Р. Савчак, голова УСО „Тризуб", розгорнув широке тло, на якому почався

(Продовження на ст. 3)

Сидять у першому ряді (зліва): Петро Тарнавський, Іван Щупаківський, Роман Савчак та Олег Лисяк; стоять у другому ряді члени Екзекутивного Комітету УНСоюзу (зліва): Володимир Сохан, головний секретар, Уляна Дячук, головний касир, та Василь Оріховський, головний організатор.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Вірна характеристика

Кілька тижнів тому, а саме 3-го лютого 1981 року, „Ню Йорк Таймс" гостинно відкрив свої сторінки для Юрія Корнілова, кореспондента совєтської пресової агенції ТАСС, для вислову „стурбування" за новий напрям американської закордонної політики президента Реґена.

Корнілов оскаржив нову Адміністрацію у Вашінгми совєтської політики є „мирна і справедлива співкої закордонної політики або в „незнанні" взагалі підставових цілей тієї політики; і тому він поспішив дати основну лекцію Америці про совєтську закордонну політику.

Отже, — писав Корнілов, — основними постулятасовєтської політики є „мирна і справедлива співпраця з іншими країнами... респект права кожного народу бути паном у своєму домі, і розв'язування міжнародних конфліктів не силою зброї, але шляхом мирних переговорів при столі..."

Пишучи ці слова, Корнілов мабуть думав, що пише для читачів подібних до совєтських, які не визнаються на питаннях закордонної політики власної держави, ані ніякої іншої.

Бо в тому самому часі, коли Корнілов повчає Америку про „миролюбність СССР", Совєтський Союз будує найбільш грізну воєнну машину, яку світ будь-коли бачив. Біля 100,000 вояків совєтської армії вдержують „мирні відносини" в Афганістані, масакруючи мирне населення денно; 20 совєтських дивізій (біля 400,000 вояків) обступили Польщу залізним кільцем, готові кожної хвилі здушити польський робітничий рух. СССР далі посилає всебічну допомогу В'єтнамові, який уживає цю допомогу для інвазії Камбоджі. Совєтські військові „дорадники" командують кубинськими і східньо-німецькими військовими й поліційними силами, які піддержують просовєтські уряди в Анґолі, Мозамбіку, Етіопії й у Південному Ємені. Совєтська допомога Кубі дає можливість Фіделеві Кастрові ширити комунізм в Африці й у Центральній Америці, головно тепер в Ель Сальвадорі.

Як погодити м'які й примирливі слова Корнілова з совєтською дійсністю та військовою або політичною експансією СССР на чотирьох континентах?

Зрозуміло, Корнілов застосовує грубу і білими нитками шиту відому політичну формулу Леніна говорити одне, а робити друге. В 1920 році Ленін написав брошуру про тактику комунізму в капіталістичному світі, яку колишній провідник Комуністичного Інтернаціоналу Ґ. Зінов'єв назвав „евангелієм пролетаріяту", не менш важливим для теорії марксизму від „Капіталу" Карла Маркса. „Для світової революції, — писав Ленін, — комуністи мусять уживати всякого роду підходів шляхів нелеґальних методів, брехні та маскування".

Президент Реґен і державний секретар Гейґ, характеризуючи совєтську закордонну політику, можливо і не вживали дипломатичної мови, але вони влучно назвали основні принципи совєтської закордонної політики.

Хоч Корнілов може тішити себе думкою, що його „наука" є чимсь „новим" для американців, але ніхто з думаючих людей не зможе повірити в правдивість її. Нещодавно Брежнєв і Ґромико нападали на Реґена за заяви Президента відносно совєтської політики. А Брежнєв, відкриваючи 26-ий З'їзд Компартії 23-го лютого ц.р., знову махає оливковою ґалузкою миру, запрошуючи Реґена почати „діялог про співжиття" між ЗСА і СССР.

Науку Леніна застосовують тепер совєти знову, щоб приспати на Заході всі злочини Кремля у світі.

У НЮ ЙОРКУ під час відвідин найбільшого лідера жидів-гасидів з Белзу 33-річного Великого Рабина, голови цієї великої релігійної секти, що свій початок бере з европейської традиції, сталися сутички поміж визнавцями цієї секти і секти інших гасидів під назвою Сатмар, яка не визнає Ізраїля. Великий Рабин Ізухер Дов Рокі був під сильною поліційною охороною, коли він промовляв до своєї конґреґації тут, у Ню Йорку, у Вілліямсбурзькій секції Бруклину, у минулу неділю. Цей рабин прибув до ЗСА на двотижневі відвідини вперше після восьми років (він постійно перебуває в Ізраїлі) для відвідин шкіл, громадських організацій і синагог, що належать до його юрисдикції. Він є єдиний справжній нащадок і наслідник основоположника цієї секти в Белзі ще 200 років тому. Понад 500 членів іншої секти у неділю, 1-го березня, протестували проти відвідин цього рабина і обкидали камінням синагогу Белзу в Вілліямсбурзі та викрикували гасла проти Белзької секти, погрожуючи і самому рабину.

ЦІНА НА ЗОЛОТО на світовому ринку впала нижче, ніж це було протягом цілого останнього року. В першому тижні березня ціна золота хиталася поміж 460 дол. за унцію і 475 дол., а це відносно „низька" ціна, якщо її порівнювати з ціною майже 900 дол. кілька місяців тому.

Я. Гайвас

НОВІ НАПРЯМНІ В БОРОТЬБІ ЗА ПРАВА ЛЮДИНИ

Пошанування людської гідности й прав людини та їхній захист покладений в основі всіх американських законів та є одним з непохитних принципів життя цієї країни. В американській зовнішній політиці пошана й активна оборона прав людини завжди відігравали важливу ролю, а за доби президента Джіммі Картера ця роля була особливо підкреслена. Залежно від характеру американського Уряду, актуальних потреб та таких чи інших передбачуваних конкретних вислідів , американський Уряд аплікував цей принцип у відповідний спосіб у своїй закордонній політиці. Уряд президента Реґена визнає цей принцип самозрозумілим і незмінним, а його застосування мусить примінити відповідно до загальних потреб і можливостей.

У сучасному укладі світових сил на першому пляні і як найважливіше завдання — це протиставитися російському імперіялізмові і його авантюрничій світовій політиці. Російський імперіялізм у сучасній совєтській формі осягнув свій найвищий історичний пункт, на якому він, очевидно, став особливо аґресивним і небезпечним. Дотепер йому щастило і він надалі пробує добиватися того, щоб використовувати максимально для своїх цілей комуністичну доктрину, яка саме була в руках червоних кремлівських володарів неперевершеним інструментом так у внутрішній, як і в зовнішній політиці СССР. У внутрішній політиці Москва послуговувалася нею, щоб нищити національний зміст життя неросійських народів, поневолювати їх та русифікувати, а назовні вона служила засобом розбивання внутрішньої спаяности противників СССР, або народів намічених на його жертви та широкою базою для підривної роботи.

XIX століття було добою швидкого розгортання індустрії і творення національних капіталів. Творення тих капіталів відбувалося великою мірою на кошт колоніяльних народів та власних робітників, яких безжалісно використовувано. Реакцією на той визиск були спершу різні утопійні теорії, відтак соціялізм, нарешті комунізм, головними проповідниками якого стали К. Маркс і Ф. Енґельс. Як реакцію на владу, яка використовувала робітників, вони постулювали владу робітників, якій будуть підпорядковані всі інші суспільні верстви. Коротко, одну крайність пропонували вони заступити іншою, вибити клин клином.

Комуністичний „клин" поступово ставав модним і здобував собі широкі кола визнавців. Сьогодні побутові умови взагалі, а умови робітничого життя у вільному світі під кожним оглядом змінилися. Доктрина комунізму, зроджена в умовах XIX сторіччя, стала перестарілою і зовсім, навіть теоретично, невідповідною до нашої доби. Але в руках червоної Москви вона ще й далі є головною загрозою для вільного світу. Тим більше що ланцюг безконечних помилок вільного світу створив передумови до анормального зміцнення Совєтського Союзу, який став найбільшою мілітарною потугою. Послуговуючись тією потугою, СССР застрашує і шантажує своїх противників, а навіть нападає на них збройною силою. Цю силу можна спинити тільки оборонною силою вільного світу. Власне створення такої сили є найважливішим завданням сьогодення, якому мусять бути підпорядковані всі інші.

Це відноситься також до застосування принципу прав людини у зовнішній політиці. Зміна американського Уряду й повне усвідомлення ним совєтської небезпеки — попередній президент Джіммі Картер заявив, що він усвідомив собі справжній характер Совєтського Союзу щойно після його нападу на Афганістан, тобто по трьох роках урядування — заставили його наново зформулювати політику оборони людських прав у світі. Новий амбасадор ЗСА і керівник американської політики на форумі ОН проф. Джін Кирпатрик під час інтерв'ю з кореспондентом тижневика Ю.С. енд Ворлд Ріпорт 2-го березня ц.р., з'ясувала нові засади й методи в боротьбі ЗСА за права людини у світі.

На її думку, політика Уряду президента Картера на цьому відтинку „була утопійною, бо вона була відірваною від політичного і історичного контексту, та з цих причин не діяла. Вона вимагала не лише леґальних і особистих прав, повноти демократичних політичних прав, свободи слова, преси, зборів, виборів, але також економічних прав у повному обсязі — права на достатній харч, помешкання, освіту, медичну опіку — що було вимогою, щоб усі країни стали багатими соціяльними демократіями. Якщо вимагати так багато, це значить затратити реальні стандарти, яких небагато держав може осягнути". А крім цього Уряд президента Картера підходив до тих проблем по-доктринерськи та із-за цього причинився до дестабілізації Нікараґуа та до послаблення позицій ЗСА в Західній півкулі, — ілюструвала свої твердження, — Дж. Кирпатрик.

(Продовження на ст. 4)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

І. Форденко. Від Сталіна до Дажбога. Накладом автора. Чікаґо. — 1980 ст. 164.

Це дуже цікава книжка, зміст якої не дуже точно віддає її заголовок, бо автор хотів також назвою книжки зацікавити читача. І читач зовсім не розчарується, коли купить цю працю, бо з неї довідається про багато речей, про які він зовсім не знав, або про які знав недокладно, про Сталіна й Гітлера, або про інші проблеми, про які пишеться у таких статтях:

Старший брат, великий російський народ? Чи можлива антиросійська революція? Страдальна Україна. Спогади з галицького села. Західня Україна чи Малопольська? Визволення після визволення. Совєтські підступні методи — Дажбог в Чікаґо.

Автор твердить, що „пізнати ворога замало — конче треба знати його методи боротьби і лише тоді можна оминути можливість бути зловленим в його, широко розставлені сіті. Комуністи кричали в 1917 році: „Далой штики", і „Земля селянам", а що пізніше вони зробили?"! Совєтська Росія має найбільшу армію в світі, а селяни стали кріпаками на колишній своїй землі. Комуністи обіцяли волю усім уярмленим народам царською Росією, але пізніше Сталін добре пізнав, що втримати велику імперію зможе тільки тоді, коли високі становища в Україні, Білорусі, Туркменії, Азербайджані, чи навіть Грузії займатимуть росіяни. Автор твердить: „Російський нарід сьогодні — пануюча нація і ніяк не поневолений комунізмом нарід, як деякі думають."

Автор „схиляє голову перед тими великими людьми російської національности, як Солженіцин і Сахаров, що не завагались виступити 'проти того, що тепер діється в Росії.' (Ця назва і назва російський стає популярніша, як назва СССР).

До песимістичного висновку доходить автор, коли пише про можливість революції в СССР. „Визволитись від комуністичного режиму, від російської окупації України, як і інші народи, що входять до складу Російської імперії, самі, без зовнішньої допомоги - не зможуть, бо революція в нинішній Російській імперії абсолютно не має жадного права громадянства, її теж ніхто не в силі під сучасну пору організувати.

У розділі „Страдальна Україна" автор оповідає, як поляки і москалі нищили українців під час Другої світової війни і про геройські дії УПА. В розділі „Західня Україна чи Малопольська знаходимо дослівну стенограму з розмови Сікорського й Андерса зі Сталіном!:

„Сталін: Не будемо сперечатися про кордони. Сікорський: Чи ви не говорили самі, що напр. ,Львів то місто польське?

Сталін: Так, але будете мусіти сваритися з українцями.

Андерс: Багато українців були і є ґерманофілами, тому мали ми, а потім і ви теж багато клопоту.

Сталін: Але то були ваші українці, а не наші. Ми їх знищимо спільно.

Сікорський: Не ходить нам про українців, але про територію.

Ця розмова цікава саме тепер, коли російські війська стоять на кордонах „самостійної" Польщі, яка мусить робити те, чого вимагає Москва.

Автор закінчив цей розділ твердженням, що і українці і поляки мусять зрозуміти, що вони зможуть вибороти собі повне і справедливе право на самостійність і пізнають, що їхнім спільним ворогом була і тепер є — Москва.

В цій книжці є ще такі розділи: „Нова релігія або як постала нова дажбожа віра в Одесі (139-146), „Дажбог в Чікаґо"(147-155), але про це не хочемо згадувати, нехай сам читач, прочитавши це все, повторить за автором, „що лише християнська мораль і любов до свого народу є запорукою нашої національної майбутности."

Але книжку І. Форденка „Від Сталіна до Дажбога" радимо таки прочитати, щоб побачити, які то дива діються тут між українцями на поселеннях...Головним чином із цим Дажбогом.

Т. Кияниця

„МАҐАЗИН НА СЕЛІ"

Переді мною декілька газет, виданих у Києві в серпні минулого року. Зразки їх характеризуються тим, що в передових статтях ми читаємо про загальні успіхи в економіці та господарюванні, а в критичних — „про окремі недоліки".

Зараз ще тяжко пояснити, як випливають „загальні, грандіозні успіхи в господарюванні поряд з підвищенням добробуту трудящих" при наявності „окремих недоліків". Залишимо поки що цю професійну таємницю совєтським економістам, статистичним і партійним органам, але візьмемо конкретно лише те, що має відношення до кожного трударя на селі, до підвищення його добробуту: Маґазин на селі (тобто крамниця на селі).

Так зветься допис голови правління Вінницької обласної споживчої спілки О. Ладаняка, поданий у „Радянській Україні" від 19-го серпня 1980 року.

Мова в дописі йде про успішне будивництво на селах Вінничини „маґазинів" (крамниць); торговельних комплексів. Поряд з переліком досягнень у цій справі визнається те, що практично самі колгоспи, своїми силами і коштом, будують собі ці споруди, але, не маючи фахівців-будівельників, змушені користуватися послугами так званих „госпрозрахункових бриґад" при райспоживспілках. Мова йде про тих людей, які в народі звуться „шабашниками".

Це явище в совєтському будівництві почалося з так званих „студентських будівельних загонів" 60-их років, коли студенти з примусу адміністрації влітку їздили на визначні будови Росії та Сибіру і мали можливість трохи підзаробити грошей.

Такі студенти, отримавши дипломи і почавши працювати на виробництві за фахом, і далі продовжують літні поїздки на заробітки, бо платня молодого спеціяліста недостатня, мало чим відрізняється від стипендії (власне, кому як „повезе" з початком кар'єри). Вони об'єднуються в бригади, шукають вигідний підряд (підряд — це зобов'язання виконувати роботу на чиєнебудь замовлення за певну оплату, або робота, що виконується за таким зобов'язанням, і виконують будівельні роботи. Головна умова: їм виплачують всі гроші, якщо вони якісно і в час завершать ту будову. Ці будівельники — „шабашники", як правило здорові й міцні люди, добрі спеціялісти і, працюючи від рана дотемна, могли виконувати стільки роботи, що вже стали конкурентами державних будівельних управлінь.

Держава методом утисків і переслідувань бореться з цим проявом „приватного сектора", намагаючись взяти такі бриґади під контроль і визиск; але це має також і політичне значення, бо яскраве демонструється, що може зробити людина, якщо вона працює лише на себе. Кожний господарник і сьогодні більше має надію на „шабашників", ніж на районне будівельне управління. і через райспоживспілку (так „законно") погоджується на всі умови цих людей, аби до зими отримати телятник, ферму, водогін і т. п.

Завдяки тому, що такі бригади стали начебто належати райспоживспілкам, будова стала дорожча для колгоспу, бо будівельник все одно старається забрати таку суму, яка йому належить, і тепер ще доводиться ділитися з районом.

Але читаємо далі: „Збудовано за п'ятирічку 285 маґазинів і торгових комплексів на Вінничині". Як досягнення, наголошується в статті те, що в нових умовах крамницях-маґазинах більшість товарів лежить на полицях маґазину, а не в підсобних приміщеннях, і покупця зустрічає продавець-консультант і що в цих крамницях — споживач може придбати все, що „потрібне для родини".

Цікаво, що може придбати споживач у цих маґазинах і яку консультацію дає продавець, коли „...дефіцитом стали бавовняні вироби, недостатньо задовольняється попит на товари культурно-масового і побутового призначення... і все це тому, що наша промисловість дуже повільно реагує на попит трудящих. Замовлення торгівлі практично не стали основою пляну виробництва товарів як щодо загального обсягу, так і в асортименті". Коментарі, як говориться, не потрібні.

І далі: „Не можемо ми задовольнити попит населення на комбікорми, ліс, будівельні матеріяли, .. треба більше поліетиленової плівки для реалізації робітникам і службовцям, які вирощують ранні овочі... більшу допомогу мають подавати нам деякі міністерства і відомства... маю на увазі випуск фасованих товарів, постачання торговельно-технічного обладнання, забезпечення спецавтотранспортом, вантажно-розвантажувальними засобами, підсумовуючими касовими апаратами, електронними вагами, холодильниками, запасними частинами..."

Може легше було б перечислити, що є в продажу.

Виходить, що дійсно є лише будівлі-„маґазини" і „продавці-консультанти".

А треба ще трохи: устаткувати і забезпечити ці торговельні комплекси необхідним обладнанням і привезти крам. За принципом: були б кістки, а м'ясо наросте!

Може колись і наросте, а покищо колгоспник везе

(Закінґення на стор. 4)

Яр. Климовський

„Сутичка з тайфуном"

Святослав Караванський. „Сутичка з тайфуном". Патронат: Об'єднання Українських Письменників „Слово". В-во „Смолоскип", Ню Йорк, Балтимор, Торонто, 1980 рік. Друкарня П. Ямняка, Кліфтон, Н. Дж. Обгортка: Ярема Гарабач.

Святославові Караванському судилося писати свої твори як Шевченкові — в ув'язненні. До речі, дві третини його збірки це вірші, під якими бачимо такі місцевості: Володимир (читай: Володимирська тюрма), Сосновка (читай: концтабір суворого режиму „Сосновка"); крім цих, є ще Рузаєва, Баришево, Рудник Матросова і Явас (докладніших пояснень оцих „відпочинкових" місцевостей, на жаль, не можу подати, бо не знаю, а запитатися Караванського — якось незручно, та ще й на віддалі).

Вже у перших рядках впізнаєте лицаря - оборонця людської гідности, та він не

(Закінґення на стор. 4)

К.Крупський

ЧИ ЗАБУДЕ СВІТ МЮНХЕНСЬКУ ЛЕКЦІЮ?

IV.

Муссоліні був учителем, добрим журналістом, володів добре французькою мовою і міг розмовляти німецькою та англійською мовами. Хоча був сином коваля, проте, завдяки своїй освіті, умів знайтися в товаристві аристократів.

Гітлер, поза матірньою мовою іншої не знав. Йому далеко було до закінчення середньої освіти. Він пог[illegible]о почувався в товаристві аристократів. Наприклад, відвідуючи Італію, йому довелося їхати містом у кареті поруч короля Віктора Емануїла. Гітлерові видалося, що король ігнорує його. Після офіційного прийняття, він так розізлився на свого майстра протоколу за те, що йому довелося бути задовго в офіційному одязі, що він на місці звільнив його зі служби. Крім того, Гітлер поскаржився перед Муссоліні на короля за те, що т[illegible]й його легковажив. Муссоліні прекрасно зрозумів нез[illegible]чність Гітлера і радив йому „вправлятися у терпеливості".

Незрозуміле, однак, явище чому німецький нарід, який видав стільки геніяльних людей з різних ділянок науки і мистецтва, а в такій мірі захопився тим звихненим маніяком і його твором „Майн Кампф", який сіяв ненависть людини до людини.

Цікаво, чи Гітлер був останнім з ряду диктаторів, на накази якого потекли ріки крови і сліз невинних людей? Чи послухає ще колись якийсь інший нарід свого „генія" і счинить масакру людей подібну до тієї, що її доконав німецький нарід під проводом свого „генія" Адольфа Гітлера?

Боротьба проти німецького мілітаризму не була легка. В ній брав участь цілий ряд країн не тільки европейського континенту, однак Англія була промотором спротиву проти звироднілого гітлеризму. Її ролю в тому спротиві можна приписати лише частинно географічному положенню, а більшість заслуги полягає в умілій чи виробленій дипломатії, і безумовно, патріотизмові англійського народу.

Правда, в Англії, також навіть серед інтелектуалів не бракувало наївних людей. Наприклад, відомий історик Арнолд Тойнбі в 1936 році зустрівся з Гітлером і виніс враження, що „Гітлер щиро говорить про мир". У тому самому році Ллойд Джордж був гостем у Гітлера. Повернувшись до Англії, говорив, що Гітлер „є людиною прикмет найвищої якости". Англійському урядові прийшлося освідомити таких наївних, і в цей же час приготовлятися до війни.

Англійська дипломатія може послужити взором для дипломатів багатьох країн. Недармо Тейлор у своїй книжці віддав так багато місця описові дебат, над проблемою оборони країни, які відбувалися в урядових колах. Уряд покликав до життя різні комісії, які розчовпували доручені їм проблеми.

Заким Чемберлен поїхав на зустріч з Гітлером, його місія була одобрена вужчим колом визначних англійських політиків. Сьогодні по-різному оцінюють ту місію Чемберлена. Дехто уважає, що він відіграв ролю прохача. Однак, інакше оцінює його місію той, хто знає, що в тому часі Англія не була приготована до війни. Вона потребувала часу для підготови. І той час Чемберлен для неї здобув.

Уже в 1938 році, Англія продукувала в чотири рази більше бойових літаків, ніж Франція, але вона ще була далеко позаду продукції німців.

У рапорті Джозефа Кеннеді до Вашінгтону, між іншим, є цитований вислів Чемберлена з розмови з Кеннеді: „Я роблю багато речей, які мені є тяжко робити, але я роблю їх, щоб не допустити мою країну до війни".

Під впливом таких „спеців" як Ліндберг, у Великобританії був поширений погляд, що німецька авіяція — непереможна і що вона спроможна однією сильною атакою дощенту знищити Лондон. Беручи це під уваґу, можна зрозуміти почуття відповідальности Чемберлена, який у зустрічах з Гітлером вдавав його приятеля, але в листах до своїх сестер писав про нього інакше.

Ще в 1938 році Чемберлен плянував вбити якогось клина між дуче і фюрером, і коли це показалося безуспішним, він вирішив попрохати дуче, щоб той переконав „пана Гітлера" не розпочинати війни. З такою метою Чемберлен з групою більших і менших дипломатів виїхав 10-го січня 1939 року до Риму.

Муссоліні і його зять граф Чіяно під час офіційного обіду відкрито насміхалися поза плечима англійців. Тоді дуче сказав своєму зятеві: „Ці люди не є створені з того самого матеріялу, з якого був створений Френсис Дрейк та інші велекі любимці пригод, які створили їхню імперію. Вони — це втомлені сини предовгої лінії багатих людей, і тому вони втратять імперію".

Безперечно, що з італійського диктатора промовляла зарозумілість, зроджена короткотривалими успіхами, натомість англійські провідники керувалися досвідом, набутим протягом довготривалої дипломатії. Муссоліні не знав того, що шефи оборони Великобританії вже в минулому році прийшли до висновку, що Чехо-Словаччини не можна видерти від Гітлера, так як не можна видерти кістки від розлюченого пса і тому лишився один вихід — вбити того пса. Шефи оборони рішили вбити гітлерівську гидру повільною смертю. Хтось з дотепних на тому засіданні шефів оборони на протоколі накреслив неслухняного собаку з кісткою та з опаскою на якій видніє ґакенкройц.

Між прем'єр-міністром Чемберленом і міністром закордонних справ Іденом дійшло до розриву. Чемберлен мав замір вдоволити Італію визнанням права де юре для етіопської „імперії". Іден визнавав за важливе втягнення Америки в европейську політику бо він вірив в політику сильного зв'язку Лондону з Вашінґтоном. Чемберлен ставився скептично до пляну того роду політики. Він не симпатизував із американцями і називав їх „зіпсутим народом". На цьому пункті між Чемберленом та Іденом дійшло до розриву, у висліді якого Іден мусів зрезиґнувати з причини „поганого стану здоров'я".

Варта згадати і те, що в гру політики Чемберлена відносно Італії входила вдова по півбратові Чемберлена — Сир Остін Чемберленові, який помер навесні 1937 року. Вона була захоплена фашизмом, а з Муссоліні познайомив її лорд Керзон і його „лейді". В 1937 році цю вдову

(Продовження на ст. 4)

Окружний Комітет Відділів Українського Народного Союзу Філядельфійської Округи

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

у неділю, 22 березня 1981 р., о год. 2 по пол. в залі Дому Округи у Філядельфії, Па.

при 5004 Н. Олд Йорк Рд.

До участи в зборах є запрошені всі Відділові урядовці і конвенційні делеґати наступних Відділів:

10, 32, 45, 62, 83, 95, 105, 116, 128, 153, 154, 156, 162, 163, 173, 216, 231, 237, 239, 245, 248, 261, 268, 269, 321, 324, 331, 339, 347, 352, 362, 375, 378, 388, 397, 422, 424, 430 і 479.

ПРОГРАМА ЗБОРІВ:

1. Відкриття.
2. Вибір Президії для переведення зборів.
3. Вибір Номінаційної Комісії.
4. Відчитання протоколу з попередніх зборів.
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії.
6. Дискусія над звітами.
7. Уділення абсолюторії уступаючій Управі.
8. Вибір Управи і Контрольної Комісії на 1981 рік.
9. Доповідь о. СТЕПАНА БІЛЯКА.
10. Запити до представника Екзекутиви.
11. Схвалення пляну праці на 1981 рік.
12. Різні справи й закриття зборів.

У зборах візьмуть участь:

о. протопр. Степан Біляк, головний контролер УНС
д-р Богдан Гнатюк, головний контролер УНС
Іван Одежинський, головний радний УНС
Степан Гавриш, старший обласний організатор УНС

По нарадах буде перекуска-гостина для учасників зборів.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Петро Тарнавський, *голова*

Іван Данківський, *касир* — мгр. Василь Колінко, *секретар*

Хор „ДУМКА"

Диригент **СЕМЕН КОМІРНИЙ**

влаштовує

Ювілейний Концерт 30-РІЧЧЯ ХОРУ

Субота, 4 квітня 1981 р., год. 6-та веч.

Cooper Union, 7-ма вул. і 3-тя Аве., Ню Йорк, Н. Й.

Марта Кокольська-Мусійчук
Андрій Добрянський

Хореографія — **Рома Прийма-Богачевська**

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ

УКРАЇНСЬКОЇ ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ

„САМОПОМІЧ" в Нюарку, Н. Дж.

відбудуться

в суботу, **21 березня 1981 р., о год. 6 веч. в залі Українського Народного Дому**

140 Проспект Авеню, Ірвінґтон, Н. Дж.

Звичайний порядок нарад, вибір трьох членів до Ради Директорів та двох членів до Кредитового Комітету.

Окремих повідомлень не висилаємо.

Просимо прибути численно на Річні Збори.

ЗА УПРАВУ:

Володимир Мартинець, *голова* — Юрій Кисілевський, *секретар*

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ у Ню Йорку

повідомляє, що

в неділю, 5-го квітня 1981 р., о годині 3-ій по полудні

в New York University — Eisner & Lubin Auditorium

566 La Quardia Place (біля Washington Square Park)

ВІДБУДЕТЬСЯ

К О Н Ц Е Р Т

для придбання фондів на Музей

Виступають *БЕЗ ВИНАГОРОДИ* солісти Метрополітальної Опери;

ПАВЛО ПЛІШКА .... *бас*
АНДРІЙ ДОБРЯНСЬКИЙ .... *баритон*
ГАЛЯ СТРІЛЕЦЬ .... *скрипка*
ТОМА ГРИНЬКІВ .... *фортепіяно*

КВИТКИ В ЦІНІ: $12.00, $10.00 і $8.00 можна купувати або замовляти поштою:

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ — 203 Друга Авеню, Ню Йорк, Н. Й. 10003. Тел.: (212) 228.0110.
АРКА — 48 схід 7-ма вул., Ню Йорк, Н. Й. 10003. Тел.: (212) 473-3550.
ДНІПРО — 698 Санфорд Авеню, Нюарк, Н. Дж. Тел.: (201) 373-8783.

Після концерту — **ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ**, квитки на яку в ціні 10.00 дол. можна купувати або замовляти там, де і квитки на концерт.

З життя Українського Села у Ґлен Спей

У суботу, 21-го лютого ц.р., ґленспейська Громадська Рада, у рамках своїх культурних імпрез, влаштувала вечір у пошану одного з найбільших українських композиторів Станислава Людкевича. Тему вечора запропонував і опрацював відомий український музикознавець д-р Василь Витвицький. мешканець Українського Села в Ґлен Спей. Він із питомими йому знанням і ерудицією дав численно зібраній публіці (не дивлячись на дощову погоду) музичну сельветку цього видатного українського композитора. Він схарактеризував різновидність музичної творчости С. Людкевича, починаючи від сольоспівів і хорових творів, симфонічні поеми і кінчаючи на таких величних хорово-оркестрових творах як „Заповіт"і „Кавказ". Прелеґент присвятив кожному з тих видів творчости композитора коротку їх аналізу та дав їх музичну ілюстрацію, відтворюючи награні на тасьмі твори С. Людкевича у виконанні найкращих солістів і ансамблів. Допоміжним в тому був йому інж. Осип Ганій, який у відповідний час, під час доповіді дав змогу публіці послухати такі твори: „Українська Баркароля" на три жіночі голоси (сестри Бойко); „Ой, співаночки мої" — сопранове сольо (Бела Руденко); „Гагілки" й „Ой, Морозе, Морозоньку"хор Львівська „Трембіта" під орудою Пекарського); „Елегія" - фортепіян (К.Донченко); „Спи, дитинко моя"–сопранове сольо (Е.Сапрун); „Заповіт"і „Кавказ"– фраґменти у виконанні львівських хору „Трембіта" та філгармонії під орудою М.Колесси.

Наскрізь професійна характеристика і аналіза творчости С. Людкевича та музична ілюстрація зробили доповідь д-ра В.Витвицького тим вартіснішою, що, мабуть, у кождого, хто її прослухав, навіть малоознайомленого з постаттю й музичною творчістю С.Людкевича, залишилась чітка сильветка цього велетня української музики.

Мешканці Українського Села у Ґлен Спей радіють, що мають поміж собою людей якости д-ра В.Витвицького, які можуть збагатити культурне життя громади своїм знанням і талантом.

Коли мова про талани, не можна не згадати, що мешканцем Українського Села у Ґлен Спей є, за словами мешканця Ґлен Спей поета Василя Барки, один із найкращих сучасних українських поетів Богдан Бойчук. Він не погордив запрошенням Громадської Ради і декілька тижнів тому, в рамках свого авторського вечора, прочитав низку своїх творів, почавши від коротких строф, неначе поетичних образків або думок поета, закінчивши фраґментами своїх довших, глибоко філософічних поем.

Переплітаючи своє читання характеристикою періоду, в якому поставав даний твір, а також коротким поясненням самого твору, поет зробив своє читання більше зрозумілим і доступним. Численна публіка з глибоким відчуттям сприймала прочитані поетом твори, а після закінчення вечора у розмові при чаї можна було відчувати у мешканців села певну льокальну гордість за те, що поет Богдан Бойчук — один із них.

Громадська Рада має у пляні продовжувати влаштування цих популярних вже культурних вечорів, покладаючись в першу чергу, на місцевих мешканців — людей науки й мистецтва.

Аполінарій Осадца

Ентузіясти СТ Україна...

(Закінґення зі стор. 1)

зв'язок існування СТ „Україна" у Львові 1911 року, що було не тільки взагалі першим українським спортовим товариством, але однією з перших політичних чи інших установ в Західній Україні, яке у своїй назві вжило слово „Україна". У Львові, сказав голова Ділового комітету, — де розвивалося життя української молоді, постали й інші централі, такі, як: „Січ", „Луг", „Соколи", Пласт та інші. На протязі своєї діяльности, зокрема в роках поміж двома світовими війнами, СТ „Україна" об'єднувало у своїх рядах українську молодь, визначних громадських і спортових діячів, як теж було установою, яка морально і матеріяльно підтримувала інші установи і товариства і постійно вела діяльність серед молоді Львова, намагаючись, щоб вона не підпала під чужі денаціоналізаційні впливи.

У 1922 році, — продовжував розповідати Р. Савчак, — СТ „Україна" реорганізувалася, і не зважаючи на натиск польської влади, аж по 1939 рік не змінило своєї назви. Можна сказати, що до 1939 року це товариство безсумнівно було стимулом для широких рядів української молоді, успіхи якої у змаганнях з польськими чи іншими чужинецькими спортсменами у таких 13-ох спортових ділянках, як копаний м'яч, бокс, наколесництво, гокей, кошівка тощо, давали їй своєрідну певність, що в неї існують усілякі дані на перемогу з чужинцями.

Під час окупації Львова совєтською владою, — говорив в дальшому Р. Савчак, — на жаль, СТ „Україна" перестала існувати; кращих змагунів забрали до „Динама" в Києві, а деякі спортовці включилися до кооперативної дружини у Львові „Облспоживспілка".

До 1939 року, — мовив Р.Савчак, — головою СТ „Україна" був Олександер Левицький, а його попередниками були: Чучман, Шепарович, Конашевич. У 1941 році головою цього товариства став бл. п. Володимир Блавацький, актор, режисер і корифей українських театрів.

Після війни у 1945-1946 роках, після виїзду на еміграцію, відновлено футбольну дружину, спершу в Зальцбурзі, Австрія, а відтак в Новому Ульмі, Німеччина. І коли відновлено крайові футбольні союзи, деяких українських змагунів заанґажовано до видатних спортових дружин Европи. З приїздом української спільноти на поселення — назва „Україна" появилася у Канаді, в Торонто і в Монтреалі, де створено футбольні дружини. Змагуни „України" були і є активними в різних управах спортових товариств Америки і Канади.

Повернувшись до теми відзначування 70-річчя цього товариства, Р. Савчак з ентузіязмом почав розгортати плянування пов'язані з цією датою. Початком наших плянів, — він сказав, — була розсилка комунікатів і заяв до української громади на поселеннях, в якій Діловий комітет ЗСА і Канади між іншим подав інформації про те, що у рамках відзначування 70-річчя СТ „Україна" у днях від 20-21 червня ц. р. відбудеться фестиваль на нових площах УСО „Тризуб" біля Філядельфії, який включатиме змагання спортовців ЗСА і Канади і можливо інших країн, як також ювілейний бенкет і баль. Крім цього ще запляновано видання Ювілейної Книги 70-річчя заснування СТ „Україна" — Львів і в зв'язку з цим комітет уже звернувся до колишніх змагунів, діячів і прихильників цього товариства надсилати статті, спогади та знімки, пов'язані з періодом активности цього товариства, що будуть поміщені у Ювілейній Книзі чи українській пресі у вільному світі. На заклик уже відгукнулися колишні члени львівської „України", такі, як: всесторонній спортовець Омелян Бучацький з Австралії, Евстахій Загачевський з Рочестеру Н. Й., та д-р Юрій Дицьо з Мейну, приобіцявши вислати матеріяли чи світлини.

Із розповідей голови Ділового комітету та його членів вилонилася маркантна роля, що її відіграло СТ „Україна", а в цьому видатні його спортовці-активісти в житті української громади по той і по цей бік океану, водночас були завзятими виховниками української молоді — фізичної заправи, як теж і її духових прикмет — гарту, стійкости, християнської моралі і почуття приналежности до свого українського спадщинного кореня.

чи у виданні Ювілейної Книги, можуть писати на адресу: USO „Tryzub", 4932 North Broad St. Philadelphia, Pa., 19141, USA. Матеріяли до книги треба надсилати до 30-го березня ц. р.

ПОХОРОНИ СВ. П.

М. ДОЛЖИЦЬКОЇ

Порядок похоронних відправ св. п. Мати д-р Марії Должицької:

Парастас — в п'ятницю, 6-го березня, о год. 7.30 увечері, похоронні відправи в суботу, 7-го березня, о год. 10-ій вранці в Каплиці Матірного Дому СС Василіянок при 710 Fox Chase Rd., Jenkintown, Pa., а згодом на український католицький цвинтар у Факс Чейсі, Па.

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Найдорожчої МАМИ

бл. п. ЕВГЕНІЇ ГОЛІНАТОЇ

І В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ПЕРЕВЕЗЕННЯ З НІМЕЧЧИНИ ДО КЛІВЕЛЕНДУ ТЛІННИХ ОСТАНКІВ нашого Найдорожчого БАТЬКА

бл. п. отця АЛЕКСАНДРА ГОЛІНАТОГО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

в суботу, 14 березня 1981 р., о год. 9-ій в церкві свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо;

в манастирі Сестер Служебниць в Слоасбурґу, Н. Й.

Донька — ВОЛОДИМИРА з мужем СТЕПАНОМ НЕБЕШЕМ і родина

просять про Молитви за Покійних.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 30-го грудня 1980 року відійшов у Вічність

наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І ПРАДІДУСЬ

бл. п. МИХАЙЛО ГУМЕНЮК

проживши 96 літ.

Цією дорогою складаємо щиру подяку Всім, які взяли участь у похоронних відправах та відпровадили Покійного на Вічний Спочинок.

Щиро дякуємо нашим Приятелям за вислови співчуття особисто, телефонічно та листовно.

Наша щира подяка за пожертви замість квітів у пам'ять Покійного:

На СЛУЖБИ БОЖІ:

Маріян і Ольга Курочка, Іван і Ліда Стасюк, Ярослав і Люба Дармограй, Петро і Анна Дармограй, Дарія Чижик, Василь і Дарія Мудрий, Марія Гарасимів, Микола і Стефанія Степанюк, Олекса і Марія Мотиль, Осип і Ірина Бурачок, Богдан і Теодозія Гевко, Василь і Віра Воронка, Марія Шепарович, Михайло і Стефанія Зварич, Роман і Галя Микита, Василь і Анна Серант, Роман і Катерина Решітник, Марія Михайлів, Іванна Городиська, Леся Кіршак, Мирослав і Дарія Зайферт, Українська Кооператива „Самопоміч" в Ню Йорку.

На ФОНД ВИХОВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ СВЯЩЕНИКІВ у БРАЗИЛІЇ:

Микола Ящук, Степан Селешко, Марія і Олекса Мотиль, Рося і Орест Гарасимович, Евгенія і Мирон Подоляк, Ірена і Осип Бурачок, Стефанія і Микола Степанюк, Марта і Микола Коковський, Оля і Ярослав Цегельський, Дарія і Мирослав Зайферт, Богданна і Евген Михайлів, Ліда і Зенон Козак, Микола Ничай, Дарія Оленська, Ярослава Недзведзка, Гнат Балазюк, Дмитро і Марія Кузів, Микола і Марія Семанишин.

Сума: 275.00 дол.

На ФОНД БРОДИ ЛЕВ — ОХОРОНА ВОЄННИХ МОГИЛ:

М. і А. Крумшин, А. Закревський, С. Скрибайло, К. Григорович, А. Капустянський, І. Мокрівський, Л. Вербенець, В. Лодзюк, Б. Семенюк, С. Чума, Р. Данилюк, Р. Кобрин.

Сума: 80.00 дол.

Хай Всевишній Господь винагородить усіх Вас своїми щедрими ласками.

РОДИНА

Замість квітів на могилу

бл. п. д-ра Константина Савчука

складаємо 100.00 долярів на УКРАЇНСЬКІ СИРОТИ в БРАЗИЛІЇ.

Марія, Рома і Наталя ДАНИШІ

У вічну пам'ять мого Незабутнього Хресного Батька

бл. п. інж. МИХАЙЛА ПЛАХТІЯ

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ЙОГО СМЕРТИ

складаю 25.00 долярів на ГАРВАРДСЬКИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ.

Ігор ПУКОМСЬКИЙ

УПРАВА Б-ВА УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ в ЗСА

ділиться сумною вісткою зі своїм Членством та Українським Громадянством, що дня 29-го грудня 1980 року відійшов у Вічність в Буенос Айрес, Арґентина

бл. п. інж. ЮРІЙ ШЕПАРОВИЧ

старшина УСС і УГА, довголітній голова Товариства Комбатантів та Станиці УСС в Арґентині, член Суду Б-ва УСС в ЗСА, член Управи УЦР і УДК в Арґентині, важко ранений в польсько-українській війні і полонений в таборі смерти у Пикулицях, відзначений Хрестами УСС і УГА та залізним хрестом ім. С. Петлюри, б. директор Союзу Кооператив в Бучачі, Сокалі і Бережанах.

Похоронений на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Опечаленій Дружині Ярославі та усій Родині, складаємо вислови глибокого співчуття.

Зі щирою подякою приймаємо жертву Дружини Покійного, в пам'ять Покійного 100.00 дол. на Видавничий Фонд 2-го тому Історичного Збірника УСС „За волю України".

Головна Управа Б-ва УСС

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

Найдорожчого

МУЖА, БАТЬКА, БРАТА, СТРИЙКА, ВУЙКА, ДІДА І КУЗИНА

бл. п. ЯРОСЛАВА САС ДАШИНЕЦЬ КУЛЬЧИЦЬКОГО

буде відслужена

в суботу, 14 березня 1981 р., о год. 7:30 рано в соборі свв. Володимира і Ольги в Чікаґо, Ілл.

про що повідомляє Рідних, Друзів та Знайомих горем прибита:

дружина — СОФІЯ з Родиною
брат — ЛЕВ з Родиною
брат — БОГДАН і сестра — ДАРІЯ з Родинами в Україні
кузин — ПИЛИП КУЛЬЧИЦЬКИЙ-ДАШИНЕЦЬ з Родиною в Чікаґо

Просимо про молитви за спокій душі Покійного.

...Плили роки — пропащий час...
я постарів, як кожний з нас...
печальний інший дзвін вже чуть —
— в безкрайно вічну, кличе путь "
СТЕПАН КОСТЬ-КОСТЕНКО

В неділю, 1-го березня 1981 року в Чікаґо, Ілл., упокоївся в Бозі

поет-пластун св. п. СТЕПАН КОСТЬ-КОСТЕНКО

майор Армії УНРеспубліки, учитель в таборі інтернованих „Станиця Українська", Каліш, Польща, церковний і громадський діяч, співець, мистець, оратор.

Пам'ять про Тебе житиме вічно в наших серцях.

УЧНІ

Подаємо до відома сумну вістку Землякам міста Дрогобича, що дня 26-го лютого 1981 року, в Едмонтоні, Канада, відійшов у Вічність

бл. п. ВІКТОР ПОСТОЙКО

родом з Дрогобича.

Залишив в смутку дружину МАРІЮ.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ВОЛОДИМИР ОСЕРЕДЧУК, голова Центрального Комітету Дрогобичан

З глибоким сумом повідомляємо, що 28-го лютого 1981 року відійшла у Вічність на 92-му році життя

наша МАМА, БАБУНЯ та ПРАБАБУНЯ

бл. п. АНТОНІНА ДРАГОМАНОВА

ПОХОРОН відбувся 3-го березня 1981 року на цвинтарі Mount Hope в Рочестері, Н. Й.

ЛЮДМИЛА та ІЛЛЯ ДЕМИДЕНКО — дочка та зять
АЛЛА ДЕМИДЕНКО — онука
ОЛЯ та ДАВИД КОЛВА — онука з чоловіком

Замість квітів на могилу просимо складати пожертви на Український Інститут Гарвардського Університету.

Чи забуде світ...

(*Продовження зі стор. 2*)

нагороджено відзнакою фашистської партії. З цієї нагоди вона була на обіді в графа Чіяно. Цих дві „лейді" (Чемберлен і Керзон) заохотили Муссоліні вивчити англійську мову. В цьому знайомстві своячки прем'єра Чемберлена з Муссоліні лежала слабість в політиці Чемберлена відносно Італії. Це не подобалося Іденові, а також американському президентові Рузвелтові. У спорі з Іденом Чемберлен назвав політику Рузвелта „ненависною" і „покритою шерстю хаосу".

Можливо, що до упередження Чемберлена супроти американців причинився американський амбасадор Джозеф Кеннеді, який під впливом Ліндберга виявляв пронімецькі симпатії.

Як знаємо, на місце померлого в 1940 році Чемберлена прийшов Вінстон Черчілл, який зумів здобути симпатії Америки, без участи якої перемога над гітлерівською Німеччиною була б неможлива.

Описуючи Чехо-Словаччину, як державу, Тейлор виявляє пошану, і співчуття народові, який зумів створити державу з вищим життьовим стандартом, ніж його мали країни — сусіди Чехо-Словаччини. Як на свою величину чехо-словацька держава мала багато національних меншостей, але усі вони втішалися демократичним правом цієї республіки. Чехо-Словаччина була індустріяльно розвинена і посідала добре озброєну армію, однак, протиставитись німецькій агресії сама Чехо-Словаччина не могла.

Чехо-словацький уряд не був всилі вдоволити судетських німців, бо провідник судетських німців Конрад Генляйн отримував із Берліна інструкції продовжувати переговори з урядом, але при тому ставити такі вимоги, що їх чеський уряд не зможе виконати. Своє завдання Генляйн виконував як артист. Він перед чеським урядом грав ролю порядного громадянина, а до Берліна постійно доносив скарги, що уряд Чехо-Словаччини гнобить судетських німців.

Про Совєтський Союз найбільше написав Тейлор у розділі п.з. „Східня арена". Характеризуючи істоту Совєтського Союзу, автор вірно її представляє. Він не допускається найменшої плутанини, якої і досі не можуть позбутися навіть деякі поважні дослідники Совєтського Союзу. Не один з них ще далі глядить на поневолені народи совєтської імперії, як на щось у роді „російських племен".

Ось що каже Тейлор про росіян, які намагалися не допустити до комунізму: „Якби білі лідери були достатньо хитрі і зв'язали свою спільну справу з фінами, балтійцями, поляками, українцями та іншими народами, що змагали до незалежности, або хоч до автономії, то большевики були б повалені". (сторінка 171).

У названому розділі автор згадує Україну кільканадцять разів і кожен раз — вірно, без перекручень, яких дехто з інших авторів допускається тенденційно, а ще інші автори безкритично наслідують спотворювачів. Правда, в одному місці вислів автора є болючим для нас, але, на жаль — правдивим. Описуючи ролю, що її відіграв Пілсудський у боротьбі за незалежність Польщі, автор згадує про похід польських військ на Київ в 1920 році, який відбувся при співучасті військ Симона Петлюри. При цьому автор запримічує: „Український нарід не зумів масово стати за Петлюрою". Автор каже, що в 1919 році Пілсудський командував 200,000-армією, а через рік його армія зросла до 700,000 вояків. Як знаємо, в тому часі в армії Петлюри відбувався протилежний процес. Вона не зростала, а швидко зменувалася, хоча українців було і є більше, ніж поляків.

На вступі до названого розділу книжки, автор каже, що совєтська Росія в початкових роках вилизувала свої рани завдані війною, голодом та дещо обкроєними кордонами, але вона „зголодніло" гляділа в майутнє.

Тейлор пише, що проблему поширення комунізму в інших країнах большевики розв'язали капіталістичним винаходом, що є відомим кожному бизнесовому адвокатові на Заході, а саме, творенням „корпорації — манекена". Подібним способом був створений Комінтерн (Третій Комуністичний Інтернаціонал) з осідком в Москві. Від 1919 до 1935 року Комінтерн відбув сім „конґресів". На ділі, каже автор, — Комінтерном зовсім так, як і совєтським Міністерством Закордонних справ керувало Політбюро.

(Продовження буде)

„Маґазин на селі"

(*Продовження зі стор. 2*)

все необхідне з міста, як і 30 і 40 років тому!

Такий стан речей можна констатувати по всіх українських селах і містах, де люди, замість того, щоб відпочивати після роботи, мотаються по маґазинах у пошуках вкрай потрібних для життя продуктів харчування: від молока, м'яса і муки до промислових товарів і від вугілля — до віконних занавісок!

І з кожним роком все виразніше і яскравіше видно, яка прірва між фантастичними плянами совєтського господарювання, брехливими обіцянками покращити стан речей, і дійсно задоволенням найбільш необхідних потреб людности не лише України.

Чудес не буває, і при тому стані не може бути мови про покращення життя та праці рядових трударів. Є над чим подумати. Тільки коли? Треба бігти зайняти чергу... вибачайте, там, кажуть простирадла і рушники „викинули" в продаж... А в черзі вже не до думок, бо треба слідкувати, щоб без черги хто не проліз, бо заднім у черзі тоді не вистачить!

Нові напрямні...

(*Продовження зі стор. 2*)

Отже, теперішній Уряд насамперед мусить враховувати „конкретні умови, в яких мало місце зламання людських прав. Ми не всилі обмежити своїх дипломатичних стосунків тільки до демократичних країн світу. Візьмім для прикладу Африку. Там повно урядів, які є в якійсь мірі автократичними режимами, очоленими військовиками, які перебрали владу внаслідок військового перевороту. То чи направду можна серйозно думати, що з тими урядами ми не повинні утримувати стосунків? Ми мусимо абсолютно ясно поставити справу, що ми відкидаємо й засуджуємо тортури та ніколи не будемо духово єднатися з такими урядами, що їх стосують. Але центральною ціллю нашої закордонної політики мусить бути не моралізаторство в стосунку до інших народів, але збереження цивілізованого поняття нашого національного інтересу", — закінчила свої завваги Дж. Кирпатрик.

Американська політика завжди відзначалася прагматизмом. Одначе, вже від якогось часу, доктринерство й ілюзіонізм здобували собі щораз більше місця. Виглядає, що тепер знову наступає зворот до реальних оцінок і холодно скалькульованих висновків.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч.5

В. Воднарчук, Торонто	$ 12.00
П. Вариха, Ионкерс	12.00
А. И. Заброський, Вервин	12.00
д-р З. Д. Кунцьо, Вейсайд	12.00
В. Михайлишин, Деляван	12.00
Л. Ткачук, Форт Ірі	12.00
М. Шван, Сейлем	12.00
І. Стасюк, Вабилон	10.00
М. Стрілка, Перт Амбой	8.00
І. Юссип, Гейзелвуд	8.00
І. Гута, Трой	7.00
І. Дачун, Елмгурст	7.00
Р. Лукашевський, Чікаґо	7.00
В. Мазур, Філядельфія	7.00
Є. Небеш, Парма	7.00
П. Саварин, Едмонтон	7.00
М. Цимбалістий, Кетскілл	7.00
В. Черватюк, Маямі	7.00
В. Баранський, Бронкс	5.00
І. Блиха, Ґарфілд	5.00
М. Гаманюк, Філядельфія	5.00
С. Джан, Вала Синвид	5.00
М. Палюх, Бронкс	5.00
С. Савчук, Ґовшен	5.00
І. Попадинець, Кенкакі	4.00
М. Адамович, Чікаґо	2.00
С. Варицький, Ню Йорк	2.00
Т. Велинський, Клівленд	2.00
В. Бурак, Гартфорд	2.00
Д. Війтек, Омага	2.00
В. Волошин, Вест Айслип	2.00
П. Врублівський, Давнерс Гров	2.00
В. Гаєвський, Парма	2.00
С. Гаврилишин, Філядельфія	2.00
Б. Гірняк, Кліфтон	2.00
К. Грабовецький, Трентон	2.00
І. Грицик, Рочестер	2.00
П. Гусак, Ню Йорк	2.00
М. Галяновський, Кліфтон	2.00
З. М. Гловяк, Ріґо Парк	2.00
М. Гуран, Рочестер	2.00
А. Давиденко, Бруклин	2.00
Е. Данильченко, Гартфорд	2.00
І. Данківський, Філядельфія	2.00
Е. Держко, Едісон	2.00
С. Джулинська, Чікаґо	2.00
М. Дуда, Гартфорд	2.00
д-р М. К. Іваницький, Джолієт	2.00
В. Івасин, Рочестер	2.00
П. Іваш, Маямі	2.00
А. Закревський, Міддл Віледж	2.00
Ю. Зеленський, Річмонд Гілл	2.00
В. Каліновський, Седдл Брук	2.00
Д. Каліновський, Седдл Брук	2.00
С. Касіян, Чікаґо	2.00
І. Квасниця, Шодак Лендінґ	2.00
Т. Кічоровська, Адельфі	2.00
В. Ковальський, Стерлінґ Гайтс	2.00
В. Козіцький, Ионкерс	2.00
П. Лавринюк, Сієтл	2.00
О. Левицький, Філядельфія	2.00
М. Лепкий, Арчболд	2.00
М. Лінинський, Автсінтавн	2.00
Ю. Лонишин, Плейнфілд	2.00
М. Максименко, Ґовшен	2.00
І. Маречко, Севен Гіллс	2.00
Г. Мацук, Ню Йорк	2.00
Л. Мельник, Елмгурст	2.00
В. Мерещак, Ветерсфілд	2.00
Д. Михайлишин, Чікаґо	2.00
А. Михалик, Медісон Гайтс	2.00
И. Міщук, Клівленд	2.00
П. Молодовіц, Кліфтон	2.00
Ю. Осадца, Вайт Плейнс	2.00
І. Полатайко, Філядельфія	2.00
О. Попель, Ст. Антоні	2.00
С. Попович, Сан Ситі	2.00
Е. Репета, Воррен	2.00
А. Савчук, Бронкс	2.00
М. Середа, Філядельфія	2.00
С. Сідлярчук, Бостон	2.00
І. Скакун, Говелл	2.00
В. Слиж, Вудсайд	2.00
В. Сохоцький, Рочестер	2.00
М. Спольський, Вестон	2.00
Л і К. Стихно, Воррен	2.00
М. Терлецький, Янґставн	2.00
С. Тополюк, Рочестер	2.00
І. Фасоляк, Філядельфія	2.00
Т. Федаш, Амстердам	2.00
А. Федій, Еддісон	2.00
Г. Харамбура, Рочестер	2.00
О. Чавс, Ионкерс	2.00
А. Черешневський, Ляшін	2.00
М. Шкорута, Ірівілл	2.00
Л. Штайнберґ, Парма	2.00
В. Ягла, Гетборо	2.00
П. Янчишин, Філядельфія	2.00
В. Ясінський, Сілвер Спрінґ	2.00
І. Алексієв, Валтимор	1.00

ЗАПОВІДЖЕНЕ ВІНЧАННЯ англійського престолонаслідник князя Чарлза з Діяною Спенсер, після офіційного проголошення заручин, увійшло в стадію приспішеної підготови. Вінчання плянують на таку велику скалю, що не можна буде його відбути в Вестмінстері, який поміщає тільки менше як дві тисячі людей, а передбачується понад 2,500 гостей на ньому. Одинока катедра св. Павла, побудована при кінці XVII століття, може вмістити всіх гостей. В катедрі св. Павла вже не раз відбувалися великі історичні релігійні акти, наприклад, власне в ній хоронено Вінстона Черчіля.

„Сутичка з тайфуном"

(*Продовження зі стор. 2*)

тільки сам хоче змагатися з „тайфунами прудкими", він кличе „тебе й мене в нові й нові походи". Воля ж бо як ціль є вартістю беззастережною. Тому не повинно бути перешкод у боротьбі за неї.

Нехай же, хай ревуть-
шаліють шторми!
Ти ж, вітре, дужче
надимай вітрило!
На хвилях пінявих, під
небом чорним,
До сонця мчи нас, па-
русе наш білий!
(„Парус білий", стор. 9)

У кожному рядку наявність максимального згущення значінь і змісту.

І у „Роздумі" проникає сила мистецького звучання: „Наснаж наш дух, щоб дав одвіт один!" („Роздум", стор. 32)

Уява поета поєднується із спостережницьким хистом:

Коли все коло роздира-
ють чвари,
Що їх злоба і підступ
виклика
І це кладе на весь твій
табір тінь,
Що він не варт прий-
дешніх поколінь...
(вірш без назви, стор. 51)

Сфера наших сумних досвідів, як бачимо, еманує з наведених рядків, де майже пальцем показано на сучасні обставини.

Поета цікавить не людина, як окремішнє існування, але як цілість — суспільство.

Хто дав право карати
За правдиве, за щире
слово,
За любов до сестри, до
брата,
За любов до своєї мови?
(„До совісті віку", стор. 58)

Свою поставу поет підсилює сміливістю і до неї закликає. Він свідомий, що без неї Чин немислимий:

Не бережіть мене!
Коли немає мужніх
Піднести голос свій на
захист брата,
То й майбуття, що ми
за ним так тужим,
Навряд чи можна в до-
лі сподіватись.
(„Занадто обережним" стор. 61)

Сильно заакцентовані слова у „Пісні бійця", слова „Моя стихія бій" перекликаються із Франковим „Вічним революціонером". Оця знаменна „стихія" — це клич на прапорі поета, тому він гидує боягузливістю.

Геть страх — дух раб-
ської природи!
Огидний страх — ти
перший ворог мій!
Бо ж тільки той варт
щастя і свободи,
Хто йде щодня, що-
крок за них у бій!
(стор. 75)

Цю саму думку передає поет в такому варіянті:

Історія бурхливими ві-
ками
Свій присуд записала
безпомильний:
Полохливий до керма
не стане!
Хто душею раб, не
буде вільний!
(„Моїм свідкам" стор. 77)

* * *

Багато уваги й тепла висловлює С. Караванський своїй дружині, якій присвячує п'ять віршів.

Окреме місце відведено перекладам. Найбільше поет переклав сонетів Шекспіра, бо аж 15, два вірші Байрона, один Кіплінга.

Цікаво, що поет у Сосновці написав також цикл погідних, розвагових віршів. Він сам у горю, проте намагається приносити радість і полегшу для інших. У цих віршах помітні спостережливість і здібність перетворення навіть звичайних, щоденних подій у помистецьки описані ситуації.

Чим прикметна поезія Караванського? Стримлінням до ясности візії, до влучного вислову. У його поезії не лише слідні емоції, але й логіка, він підпорядковує слово поетичній функції якнайбільш прецизно. Кожний вірш прямо пливе і милує ритмом і мелодією.

Взагалі його мова і без вишуканих стилістичних засобів милозвучна, хоча, признаюся, я менше захоплююся його суперлятивною формою (найбезпощадний, найчесний, найдикий).

Завершуючи рядки мого не дуже то зугарного відгуку, слід сказати, що поет на перший плян висуває два аспекти — логічну структуру і національний аромат, чи пак національний клімат, незалежно від того, що в його збірці не знайдете слова Україна. На це є стовідсоткове оправдання — словами Бог, Україна не можна зловживати. А чи, не називаючи батьківщини поімені не пробиває, сливе, з кожного рядка віршів Караванського його палкий патріотизм? Саме в цьому майстерність поетичного слова.

„Сутичка з тайфуном" викликає естетичну насолоду та емоційно впливає своєю силою на читачів.

Цією збіркою поет Святослав Караванський показав свою справжню індивідуальність в українській літературі.

Щиро-дружньо вітаємо поета з цією збіркою і чекаємо на наступну.

Відзначення Січневих Роковин

ОЛБАНСЬКА ОКРУГА

В Олбанській окрузі (Амстердам, Вотервліт, Коговз і Трой) нюйоркського стейту перед днем 22-го січня українські делеґації відвідали посадників згаданих міст, які проголосили 22-го січня Днем Української Незалежности та доручили вивісити українські прапори в міських офіційних будинках. 20-го січня заходами Окружного Комітету Відділів УККА Олбанської округи відбулося в будинку леґіслятури в Олбані відзначення Січневих Роковин, про що вже був звіт. Референт зовнішніх зв'язків мгр Андрій Дурбак підготовив цю урочистість у численних листах і розмовах з канцеляріями губернатора, сенаторів і асемблименів, що увінчалися успіхом.

У неділю, 25-го січня, в українських церквах міст Олбанської округи українські священики відправили торжественні Служби Божі в намірені українського народу та виголосили відповідні проповіді. Ввечері того ж дня у залі Українського Клюбу в Коговзі відбулася святочна академія. Заступник голови Окружного Комітету Відділів УККА Олбанської округи мгр А. Дурбак вступним словом відкрив академію.

Пластова й сумівська молодь уставилася з прапорами перед сценою. Пластунка Наталія Кушнір прочитала проклямацію губернатора Гю Кері з приводу проголошення 22-го січня Днем Української Незалежности. Голова Окружного Комітету УККА Я.Кушнір виголосив змістовну доповідь про великі Січневі Роковини, боротьбу українського народу за державність, що ведеться досі різними способами. Сумівець Михась Савків продеклямував вірш С.Орлюка „Четвертий Універсал". Жіночий хор 99-го Відділу СУА у Вотервліті під орудою Я. Кушніра проспівав „Писаний камінь", пізніше „Вкраїно мати" і „Вперед". Учениця Школи Українознавства у Вотервліті Стеня Дзядів продеклямувала поему Уляни Кравченко „На спомин 22-го Січня"; сумівки Христя Хорват і Стефа Ковальчук продеклямували вірш „Під прапором". Пластова молодь виконала монтаж при ватрі „Відродження країни" укладу мгр Д. Якубович у супроводі гри на гітарі Діяни Гаврилюк. Національним гимном закінчено академію. Вкінці мгр А.Дурбак подякував усім виконавцям програми. Деклямації приготовили учительки Школи Українознавства — Зиновія Білас і мгр Дарія Якобович. Публіка з цілої округи заповнила простору залю Україцького Клюбу.

Н.Н.

ЮТИКА

Заходом Відділу УККА в Ютиці відбулася 31-го січня цього року в Українському Домі Січнева академія. Наперед відбувся апель із прапорами українських ветеранів, молоді Пласту й СУМ-А І.Бекерський прочитав святочне звернення. Культурно-освітній референт Відділу УККА мгр Ярослава Томич відкрила академію вступним словом, підкреслюючи історичне значення Січневих Актів 1918 і 1919 років. Інж.П.Ярмак прочитав проклямацію посадника Ютики С.Павлінга; проф.Б. Бабій прочитав проклямацію губртнатора нюйоркського стейту Гю Кері та начальника округи Онейда Ш.Бичлерна з приводу Дня Української Незалежности. К.Антипів рецитувала поезії Олеся Бердника „Свята Україна" і „Золоті Ворота". Ред.І.Дурбак у доповіді з'ясував розвиток подій після революції в Україні 1917-1918 роках, подав їх аналізу і причини невдач. Вкінці він перестеріг, щоб не повторилися старі гріхи з-перед 60 літ, коли знову виб'є година визволення України.

Жіночий хор „Калина" при УПЦеркві св.Луки в Сиракюзах під орудою Ольги Малій проспівав: „Встає хмара з-за лиману", „Від синього Дону", „Сховалося сонце за гори" і „Мати синові". Національним гимном закінчено академію. Вкінці мгр Я.Томич подякувала виконавцям програми.

Н.Н.

Вибрано нову Управу 127-го Відділу УНСоюзу

Боффало, Н. Й. (Софія Безушко). — Загальні річні збори 127-го Відділу Братства св. Миколая відбулися тут у суботу, 1-го лютого ц. р., у залі церкви св. Миколая при вулиці Онейда-Филмар.

Збори відкрив голова Відділу Василь Шарван і подав порядок зборів, який прийнято без змін. До президії вибрано голову Округи Дроздовського і Романа Конотопського. На зборах був присутній представник Братського Союзу Тадей Михаськів, який передав привіт нашому Відділові. Секретарка Відділу Софія Безушко прочитала звіт із попередніх загальних зборів, який прийнято без змін. Фінансова референтка Марія Гаравус подала звіт книговодства Відділу, а також кількість членів — 498. Касир Петро Гаравус звітував про фінансовий стан Відділу, підтвердивши звіт фінансової референтки. Звіт за Контрольну комісію подав її голова Дмитро Пітолай. Контрольна комісія у складі членів Дмитра Ганущака і Михайла Артимовича, перевела контролю книговодства Відділу при участі фінансової референтки М. Гаравус і касира Петра Гаравуса 28-го січня цього року. Готівка Відділу на 1981 рік становить 558.19 доляра.

Голова Відділу В. Шарван подав звіт зі своєї діяльности і подякував членам за співпрацю. Після закінчення звітів розпочалася дискусія над ними та іншими актуальними справами. Голова Округи Р. Конотопський дав короткий звіт із конференції на Союзівці, у якій він брав участь. Голова Шафран попросив Контрольну комісію уділити абсолюторію уступаючій управі, що присутні одноголосно підтримали, після чого приступлено до виборів нової управи на 1981 рік.

Управу 127-го Відділу одноголосно вибрано у такому складі:

Василь Шарван — голова; Іван Дроздовський — заступник голови; Марія Гаравус — фінансова секретарка; Софія Безушко — рекордова секретарка; Петро Гаравус — касир і заступник фінансового секретаря. Контрольна комісія: Дмитро Пітолай — голова; Дмитро Ганущак і Михайло Артимович — члени. Вільні члени: Анна Качор і Петро Гринчак.

Новообраний голова В. Шарван подякував присутнім за вибір і довір'я і запросив всіх на перекуску, яку дбайливо приготувала М. Гаравус.